

Ο ΚΑΡΛΟΜΑΓΝΟΣ ΚΑΙ Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1.200 χρόνια από τη στέψη
του Καρόλου σε αυτοκράτορα

Του Ευάγγελου Χρυσού

Το κράτος του Καρλομάγνου

Του Ζαχαρία Ν. Τσιριπανλή

Καρλομάγνος και Βυζάντιο

Του Ευάγγελου Χρυσού

Θρησκευτικές αντιπαραθέσεις
Ανατολής και Δύσης

Του Αλέξανδρου Αλεξάκη

Καρολίγγεια εποχή
και ελληνικά γράμματα

Του Δημήτρη Ζ. Νικίτα

Η τέχνη στην εποχή
του Καρλομάγνου

Του Γιώργου Γαλάβαρη

Καρλομάγνος:
ιστορία και θρύλος

Του Ν. Ε. Καραπιδάκη

Εξώφυλλο

«Καρλομάγνος» του Αλμπρεχτ Ντίρερ (1512). Ο Ντίρερ δεν ήταν ο πρώτος που απέδωσε τον Καρλομάγνο με γενειάδα, συντέλεσε όμως στη διάδοση αυτής της εικόνας (Νυρεμβέργη, Γερμανικό Εθνικό Μουσείο).

Υπεύθυνη «Επτά Ημερών»

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΡΑΪΟΥ

1.200 χρόνια του Καρόλου

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥ**

Καθηγήτη Βυζαντινής Ιστορίας
στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Διευθυντή
Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών/ΕΙΕ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ των 1.200 χρόνων από την αναγόρευση και στέψη του Καρόλου, βασιλέα των Φράγκων, σε αυτοκράτορα τα Χριστούγεννα του 800 στη Ρώμη από τον πάπα Λέοντα Γ' εορτάσθηκε σε όλη την Ευρώπη. Μεγάλες εκθέσεις έργων τέχνης και αναμνηστικών τεκμηρίων της εποχής οργανώθηκαν σε μεγάλες και μικρές πόλεις και μουσεία. Το Ααχεν, το Πάντερμπορν, η Ρώμη, ακόμη

και το Σπλιτ στις δαλματικές ακτές ανακρύχθηκαν σε κέντρα εορτών και συνεδρίων με χορηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων πολλών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και εκδόθηκαν πολλά βιβλία επιστημονικού ή εκλαϊκευτικού περιεχομένου. Εξάλλου η πρόσφατη απόφαση για τη δημιουργία ενός Μουσείου της Ιστορίας της

Ευρώπης στις Βρυξέλλες με ιστορική αφετηρία το 800 ή το 812, παρόλο ότι τελικά αυτό θα λάβει το χαρακτήρα περιορισμένου ιδιωτικού και όχι επίσημου ιδρύματος, δείχνει ότι στην ιστορική αυτοσυνειδησία των Ευρω-

παίων ο Κάρολος ο Μέγας αναγνωρίζεται ως αρχηγός της πολιτικής ιστορίας και της πολιτισμικής ταυτότητας της Ευρώπης. Τούτο είναι ευεξήγητο. Το κράτος του Καρόλου ήταν σχετικά βραχύβιο, η ιδέα της αυτοκρατορίας

Επιμέλεια αφιερώματος:

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΣ

◀ Ο Καρλομάγνος, βασιλεύς των Φράγκων από το 768 έως το 814, στέφθηκε αυτοκράτορας από τον πάπα Λέοντα Γ' κατά τη Θεία Λειτουργία των Χριστουγέννων το 800 στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης. Στη φωτογραφία, παράσταση με τη στέψη του, από γαλλικό βιβλίο τον 15ο αι.

από τη στέψη σε αυτοκράτορα

όμως επιβίωσε με διαλείμματα ως τους νεότερους χρόνους και σφράγισε ως πολιτειακός θεσμός και ως πολιτική ιδέα την ιστορία της Ευρώπης. Εξάλλου η καρολίγγεια αναγέννηση στην τέχνη και τα γράμματα προοικονόμησε τον δυτικό μεσαίωνα με την πνευματική και πολιτιστική παράδοση συνέχειας της κλασικής αρχαιότητας, λειτούργησε ως γνώμονας παιδείας και καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Οι πατέρες του σύγχρονου οράματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν συνείδηση της παράδοσης αυτής και επηρεάστηκαν βαθιά από αυτήν. Δεν είναι τυχαίο ότι ο χάρτης των πρώτων χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, που υπέγραψαν τη Συνθήκη της Ρώμης, σχεδόν ταυτίζεται με τον χάρτη της επικράτειας του βασιλείου του Καρόλου στο απόγειο της ισχύος του, ούτε ότι πρωτεύου-

σα της νέας Ευρώπης ορίστηκαν οι Βρυξέλλες, η μεγαλούπολη που γειτονεύει περισσότερο στην πρωτεύουσα του Καρόλου, τη Δεύτερη Ρώμη, δηλαδή το Ααχεν. Ζούμε επομένως στις μέρες μας την έως τώρα τελευταία φάση ενός πολιτικού προβληματισμού για τη διαμόρφωση μιας ενιαίας Ευρώπης, που στη συνείδηση των περισσότερων Ευρωπαίων ανάγεται ιστορικά στον Κάρολο. Βέβαια τη συνείδηση αυτή την οφείλουν οι Ευρωπαίοι στην ανάλογη ιστορική αγωγή που έλαβαν στα σχολεία τους και η αγωγή αυτή στηρίζεται όχι τόσο στα πραγματικά επιτεύγματα του Καρόλου της ιστορίας, του πραγματικού Καρόλου όσο εντυπωσιακές κι αν ήταν οι επιτυχίες του στον στρατιωτικό και πολιτικό τομέα, όσο στον Κάρολο του μύθου, που για πολιτικούς λόγους δημιουργήθηκε και καλλιεργήθηκε αργότερα γύρω από

το ιστορικό πρόσωπο, ένα μύθο που ενέπνευσε πολλούς ποιητές και καλλιτέχνες. Κυρίως όμως ενέπνευσε πολλούς πολιτικούς ηγέτες και προσφέρθηκε ως πρότυπο και άλλοθι, που νομιμοποίησε δυναμικές και επεκτατικές πολιτικές αυτών που στο όραμα του Καρλομάγνου αναπτύσσονταν σε βάρος της ανεξαρτησίας και της διαφορετικότητας των ευρωπαϊκών χωρών.

Για τους Έλληνες που αποφάσισαν ότι πολιτικά «ανήκουν στη Δύση», η γνώση της ιστορικής ρίζας της Ένωσης και της ιστορικής ταυτότητας των εταίρων τους στη μεγάλη οικογένεια, στην οποία εναπέθεσαν το μέλλον τους και τους οραματισμούς τους, είναι επιβεβλημένη. Επομένως η επετειακή αναφορά στον Κάρολο όχι μόνον ενημερώνει, αλλά και υπηρετεί την εθνική ιστορική εγρήγορση. ❧